

Tisková zpráva.

Zastupitelé 10 obcí a jejich občané z celkem 31 vesnic a města pořádali v sobotu 20. 4. 2024 DEN PROTI ÚLOŽIŠTI NA HORAŽĎOVICKU.

Hlavní důvod pro pořádání protestní akce byla občanská nespokojenost v tzv. lokalitě Březový potok, kterou místní lidé vyjadřovali heslem: **POLITICI, UŽ TOHO MÁME DOST A ÚLOŽIŠTĚ TADY NECHCEME!**

Po dohodě obcí Břežany, Chanovice, Kovčín, Kvášňovice, Malý Bor, Maňovice, Olšany, Pačejev, Velký Bor a Města Horažďovice společné setkání probíhalo na návsi ve Velkém Boru.

Sešlo se celkem 250 obyvatel z území pod památnou Práchní a také podporovatelů z řad chalupářů a občanů širokého Pošumaví. Přestože počasí bylo velmi chladné, větrné a deštivé.

Svůj názor vyjádřili účastí, a i podpisy na petičních listinách, celkem podepsáno cca 650 osob.

Protestující vyjadřovali své názory přinesenými transparenty, vlajkami a společnými hesly. Na vyjádření své nespokojenosti s postupy Vlády ČR a Parlamentu několikrát účastníci zablokovali silnici II. třídy. Řidičům vozidel byly rozdávány informační letáky.

Následovalo informativní setkání na sále velkoborského kulturního domu. Zde proběhla diskuse nad vývojem v dané problematice. Velmi rezonoval názor na aktuálně schválený zákon, který se dá shrnout do věty: **Dotčené obce nemají žádná zákonná práva.** Ministr MPO J. Síkela předložil návrh zákona o řízeních souvisejících s hlubinným úložištěm radioaktivního odpadu. Tento Síkelův návrh byl schválen poslanci v Parlamentu. V zákonu však chybí zapracování připomínek obcí o větším posílení práv samospráv, dobrovolnosti a komplexnosti celého procesu, pro zasažené obce zásadní věci.

Obce nechaly vypracovat pozměňovací návrh zákona: ... souhlasné vyjádření dotčené obce je nezbytnou podmínkou pro určení umístění hlubinného úložiště na území dotčené obce. Na ten však zákonodárci nebrali takřka žádný ohled.

Dotčené obce na Horažďovicku společně vyjadřují postoj:

Jsmo si jisti, že pokud by došlo k uzákonění souhlasu obcí s umístěním a k nastavení jasných technických a bezpečnostních pravidel a rovněž ve správné výši nastavených kompenzací, cesta k nalezení konečné lokality bude otevřená. Ostatně je to jediný možný způsob v demokratické společnosti, ke které se hlásíme. V dnešním nevýhodném postavení vůči státu není pouhý jednotlivec, ale územně samosprávné celky, které zastupují tisíce obyvatel.

V demokratickém státě by mělo být samozřejmostí respektování názoru dotčených obcí, představitelů samospráv a lidí v místě žijících. Příkladem mohou být skandinávské země, kde jsou s přípravou hlubinného úložiště nejdále, a kde je toto pravidlo používáno a došlo k vzájemné partnerské dohodě mezi státem a samosprávami. Ne, jako direktivní přístup českých vládních úřadů a řady politiků.

Volení zástupci obcí vidí celý problém s ukládáním radioaktivních odpadů ve čtyřech rovinách:

-Legislativní – naprosto chybí zákonem ukotvené právo obcí a vše je státními institucemi vymáháno direktivními rozhodnutí. Jinak řečeno „o nás, bez nás“.

-Technická – musí být strategický radioaktivní materiál nenávratně uložen do gigantického a finančně nákladného podzemního úložiště, proč nehledat jiné řešení? Názor starostů je, že naši potomci musí mít možnost změnit nynější rozhodnutí, proč tedy nevratné uložení pod naše domovy.

-Politická - v programovém prohlášení vlády je uvedeno: "Budeme pokračovat v přípravě hlubinného úložiště radioaktivního odpadu. Posílíme práva dotčených obcí při případném rozhodování o umístění hlubinného úložiště. Budeme vyhodnocovat i jiná řešení, než je konečné umístění hlubinného úložiště v ČR." Opět bohužel nevidíme žádný konkrétní posun a rezignaci na uvedené prohlášení.

-Lidská – zprůhlednit celý proces, přijmout demokratické principy hodnocení a výběru způsobu a místa ukládání, to z pohledu obcí a občanů v místě není. A bohužel nevidíme ani světélko na konci tunelu.

Den proti úložišti se konal na více místech v ČR spolu s republikovým uskupením „Platforma proti úložišti, obce a občané hájí svá práva“. Platforma sdružuje 38 obcí a měst a 17 spolků za účelem prosazení změny v přístupu státu k nakládání s vyhořelým jaderným palivem a dalšími radioaktivními odpady, který se nebude omezovat jen na hlubinné úložiště. Dále prosazuje, aby rozhodnutí o výběru lokality pro případné ukládání bylo podmíněno předchozím souhlasem dotčených obcí.

MPO plánuje plochu v podzemí 500 ha a cca 29,5 ha povrchového areálu. Podzemní část v hloubce 0,5 až 1,0 kilometr. A začíná uvažovat o jejím zvětšení v návaznosti na nově připravované reaktory. Zaměstnanci SÚRAO tvrdí, že budování gigantického úložiště a jeho provoz prý nijak podstatněji neovlivní žití a životní prostředí v regionu. Lze tomu věřit??

K tomu vláda jedná o dalších čtyřech reaktorech, které podstatně zvýší množství radioaktivního materiálu.

Vždyť neprůhlednost MPO a SÚRAO pokračuje i nyní při projednávání jejich žádosti na MŽP ohledně povolování průzkumných území v lokalitě. Mají být prováděny povrchové, a i hlubinné vrty až přes kilometr.

MPO spolu se SÚRAO připravuje na Horažďovicku dlouhodobé důlní činnosti s velkými objemy cca 5.500.000 m³ materiálů a jejich skládky v okolní krajině. Dopady znamenající omezení či zánik bydlení v některých vesnicích, změnu krajiny, ovlivnění vodních zdrojů, bezpečností rizika provozu atd. Vše již při výstavbě a po tisíciletí při provozu.

Pozor, jedná se o ukládání na období sto tisíc roků, dle odborných odhadů a Atomového zákona!

Lidé se ptají??

Zemětřesení a možné ohrožení území, to byly dotazy občanů na téma údajně bezpečné stability podloží, jak uvádí SÚRAO. Před měsícem se celý region silně otřásl a epicentrum bylo za nedalekou Blatnou. Na to však musí odpovědět představitelé MPO.

Není možné jiné řešení? Proč představitelé států Evropské unie ve spolupráci s dalšími státy Evropy nehledají společné řešení pro tento energeticky zásadní problém?

Proč nelze společně hledat území, které není osídlené a je u něj předpoklad, že i nadále nebude.

Co nové technologie na budoucí využití současných „odpadů“? Vždyť nám odborníci tvrdí, že nynější vyhořelý materiál je energeticky využitý jen na několik procent.

Vzpomeňme stáří jaderných technologií. Proč tedy nenávratně „zakopávat“ ještě zřejmě využitelný materiál?

Proč, proč ... ??

Starosta města Horažďovice a mluvčí Platformy Ing. Michael Forman vyjádřil za všechny přítomné v diskusní besedě jednoznačný postoj místních samospráv:

Připojeno 15 snímků dokumentujících průběh akce.

Zapsal Petr Klásek Černický.